

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmonice.

Iubileul domnului P. Cosma.

Conform programei publicate în ziarul nostru s'a serbat Duminică iubileul de 25 de ani a chefului domnului Parteniu Cosma la postul de director executiv al institutului „Albina“. A fost o sărbătoare deosebită de mănoasă activitate a domnului Cosma și impunătoare în spontaneitatea și simplitatea sa.

Vecinic neobosit, ca și albina, fără a iubi pompa și manifestațiunile sgomotoase, conșciu de forța a spirituală și morală, conșciu de sublima chemare ce o are un asemenea institut economic la un popor sărac, amărât și năcăjit, cum e poporul român: domnul Parteniu Cosma s'a retras de pe terenul politic și și-a înclinat viața și munca lui institutului „Albina“. Iubileul de 25 de ani nu e decât o răsplată a muncii și a manifestațiunile impunătoare, care a mișcat adânc inimile tuturor, cari au avut fericirea să vadă ceea ce s'a petrecut.

La orele 10 înainte de amiază erau întruniți în localitățile „Albinei“ membrii consiliului de administrație, membrii comitetului de supraveghere, funcționarii dela centrală, și mai mulți funcționari dela filialele și agenturile institutului.

Era impunător să vezi o asemenea frumoasă ceată de funcționari, și atâți bărbați legați de institutul „Albina“.

Sosește îndată și familia iubilantului și s'au început festivitățile.

Venerabilul president al consiliului de administrație, domnul Iosif Sterca Șulțu, deschide ședința festivă și comunică scopul pentru care ea a fost convocată.

A dat apoi cetire unui elaborat temeinic lucrat despre activitatea domnului Parteniu Cosma, la început ca avocat al institutului „Albina“, iar dela 1 Ianuarie 1886 ca director executiv.

În acel elaborat s'a arătat tot ce a făcut iubilantul pentru dezvoltarea, reorganizarea și înaintarea institutului „Albina“.

După aceasta se cetește hotărârea luată în ședința direcțiunii din 24 Dec. c. cu privire la iubileu. Aceasta e următoarea:

I. La 25 l. c. institutul „Albina“ serbează un jubileu al dlui Parteniu Cosma, din prilejul aniversării a 25-a a activității sale de director executiv.

II. Se va propune proximei adunări generale, ca din fondul special de rezervă a institutului să se creeze un fond cultural de cor. 40,000, — care se poartă numele „Parteniu Cosma“. Destinându-se acestui fond o va fixa direcțiunea mai târziu, în înțelegere cu iubilantul.

III. Se decide pictarea unui portret al iubilantului, prin un pictor de renume. Portretul se va așeza în sala de ședință a institutului și se va multiplica pentru toate filialele și agenturile institutului.

IV. Se hotărăște predarea unui album ocazional, în care să se cuprindă fotografiile iubilantului, a mem-

brilor din direcțiune, a comitetului de supraveghere, a funcționarilor și a practicanților institutului.

V. Presidentul institutului va convoca la 25 l. c. orele 10 a. m. o ședință plenară a direcțiunii împreună cu comitetul de supraveghere, la care va fi invitat și iubilantul, căruia în această ședință i se va împărți în întreg istoricul afacerii, i se vor aduce felicitări din partea direcțiunii, a comitetului de supraveghere și a funcționarilor institutului, în fine i se va preda albumul de fotografii, ca o deosebită atențiune și suvenir din partea acelora, cari împreună cu dânsul muncesc la institutul „Albina“.

VI. În aceeași zi la ora 1 p. m. se va ține un banchet, la care vor lua parte — afară de iubilant și familia sa — numai membrii direcțiunii, ai comitetului de supraveghere, funcționarilor și practicanții institutului.

Se vor rosti două toaste oficiale: unul din partea membrilor de direcțiune împreună cu comitetul de supraveghere, și altul din partea funcționarilor institutului.

VII. Direcțiunea își exprimă dorința, ca și filialele și agenturile institutului să serbeze la timp potrivit acest important moment în istoricul institutului „Albina“.

Ca de încheiere domnul president reasumează cele înșirate și felicită călduros pe iubilant, dorindu-i încă mulți ani fericiri pentru binele și înaintarea institutului. (Vorbirea dlui president I. St. Șulțu o dăm în întregime în numărul viitor al ziarului nostru).

A urmat apoi vorbirea presidentului comitetului de supraveghere, dl Mateiu Voileanu.

În cuvântarea sa presidentul comitetului de supraveghere a făcut o schiță a situațiunii la finea anului 1885, a amintit despre atacurile îndreptate contra institutului „Albina“ din partea presei maghiare și a unei fracțiuni din presa română, și a scos la iveală disciplina de fer, ce a domnit între funcționarii institutului, cari au văzut în directorul Cosma un model de funcționar, model de șef, cu ochiul deschis pentru activitatea, destoinicia, conduita și capabilitatea fiecăruia.

În numele funcționarilor a vorbit apoi dirigentul filialei din Brașov, Dr. Nicolae Vecerde, care a ridicat la nivelul cuviincios activitatea iubilantului și pe celelalte terene ale vieții publice și îndeosebi a accentuat îngrijirea lui de părinte față cu funcționarii institutului și ai filialelor.

Adânc emoționat a răspuns dl Cosma la ovațiunile ce i s'au făcut.

A accentuat, că dânsul nu este omul viflemelor și al aranjării de ovațiuni. S'a învoit însă să se aranjeze acest iubileu, în cerc restrâns familiar, de oarece i s'a spus, că aceasta o reclamă interesele institutului. A accentuat disciplina care s'a susținut în institut, de oare ce fără disciplină mai ales acum cu multe filiale nu s'ar putea lucra cu succes. A scos la iveală hărnicia și cinstea funcționarilor, pe care-

iubește ca un părinte pe fiii săi. S'a rugat să nu se aștepte dela dânsul răspuns la singuraticile felicitări, ce i s'au adus, de oarece emoțiunea în care se află nu-i face posibil acest lucru.

Mulțamește în general pentru ovațiunile ce i s'au făcut și promite, că cât va trăi va lucra pentru binele și pentru interesele institutului. (Vom da mai la vale în întregime acest răspuns).

Domnul Șulțu rostește acum vorbirea următoare:

„Fiind programul stabilit pentru ședința festivă în mod îmbucurător îndeplinit, vă mulțamesc, domnilor, pentru concursul domniilor voastre, cu care a-ți contribuit la splendoarea zilei de azi, și declar ședința de încheiată.“

După terminarea ședinței direcțiunii și a comitetului de supraveghere, în care ședință s'au petrecut cele schițate mai sus, iubilantul a primit felicitări în persoană din partea înaltpreasfinției Sale Domnului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, însoțit de Preacuvioșia Sa Domnul arhimandrit, vicar arhiepiscopesc, Dr. Ilarion Pușcariu.

În corpore s'a prezentat comitetul parohial din Sibiu-cetate, sub conducerea protopopului Dr. Ioan Stroia, iar corpul profesoral dela școala civilă de fete sub conducerea directorului Dr. Vasile Bologa, și comitetul despărțământului Sibiu al Asociațiunii sub conducerea vicepresidentului Lazar Triteanu.

Amintim la acest loc, că la locuința iubilantului l-au felicitat și institutele financiare săsești din loc: „Hermannstädter Allgemeine Sparcassa“, „Bodenkredit Anstalt“, „Elektricitätswerck A. G.“, „Vorschussverein“ și „Vereinsbank“ din Sibiu, prin directorii lor.

La ora unu d. a. s'a ținut banchetul, dat în restaurantul Brote. Au participat aproape 100 persoane.

Toastele oficiale s'au rostit de vicepresedintele Dr. Liviu de Lemény și de avocatul „Albinei“ Dr. Octavian Russu.

Domnul Dr. Lemény în cuvinte alese arată meritele familiei Cosma, pe teren național, economic, cultural, filantropic și artistic, și închină pentru domnul și doamna Cosma.

Domnul Dr. Octavian Russu închină păharul seu în numele frumoasei cete de funcționari, cari stimează în iubilant pe părintele bun și îngrijitor.

În partea neoficială s'au ținut apoi o mulțime de toaste, toate în jurul iubilantului, care se bucură de stima și iubirea tuturor Românilor de bine.

Se cetesec apoi telegramele și scrisorile, circa 200, cari au venit la adresa iubilantului din toate părțile locuite de Români.

Ne asociem și noi din toată inima la ovațiunile ce i s'au adus domnului director al „Albinei“ din prilejul acestui iubileu.

Iubileul acesta a sărbătorit munca neobosită, cinstea personifi-

bani până acuma munca și cinstea au fost virtuțile, cari s'au cultivat și mai ales la „Albina“ s'au cultivat aceste virtuți cu predilecțiune.

Îată acum răspunsul dlui Cosma, d la vorbirile de felicitare:

„Vă rog dlor, ca în momentul acesta de firească emoțiune să nu cereți dela mine, ca și eu să vă răspund cu cuvinte atât de elocvente, cum au fost felicitările roștite de Dvoastră, cu atât mai vărtos, că eu decând am abandonat terenul politic nu-mi mai bat capul și cu arta oratoriei.

De 33 ani impliniți, decând în diferite calități mi s'a dat posibilitatea să iau parte activă la conducerea acestui institut, am participat și eu la câteva festivități iubilare, în timpul mai recent se fac chiar și de 10 ani, dar nici odată n'am râvnit la astfel de lucruri. Pentru că n'am ce face, dar așa-mi este firea, — eu nu țin la reclamele moderne, adese ori puse la cale de înșiși cei sărbătoriți, ci mă mulțamesc cu satisfacția internă, care o simte fiecare bărbat serios, convins că după puțină și-a împlinit datoria în poziția ce o ocupă.

Și dacă cu toate acestea Dvoastră, — din cari unii cunoscători aceste vederi ale mele — găsiți că prestațiunile mele la prosperarea institutului mă învrednicează și de o astfel de manifestațiune, n'am decât să mă plec, să cred și eu, că doară aceasta ar fi și interesul institutului în al cărui serviciu stau, și să vă mulțumesc din inimă pentru extraordinara distincțiune cu care mă surprindeți.

Atât pentru trecut, cât mai vărtos pentru viitor însă, țin să fixez mijloacele prin cari mi s'a dat posibilitatea, ca să ajungem la dezvoltarea actuală a institutului.

Factorul principal, care mi-a stat în ajutor, este corpul funcționarilor institutului.

Pentru că ori cât de corecte și folositoare să fie dispozițiunile consiliului de administrație, acelora numai ducerea la îndeplinire prin funcționarii institutului le dă viață.

Întru realizarea acestui scop prima și permanenta mea îngrijire a fost, să-mi creez un corp de funcționari zeloși, ambițioși de înaintarea lor și disciplinați.

În acest scop, din timp în timp, după împrejurări, m'am oțuzit să le asigur o subsistență sigură și o calificățiune superioară.

Am introdus examenul de calificățiune, care în întreaga Ungaria numai la institutul nostru există, la care după o praxă de cel mult doi ani au să se supună practicanții, cari reflectează la posturi de oficial la institutul nostru.

Am introdus clasele între funcționari și avansamentului normal, cu posibilitatea însă, ca înaintarea să se facă și în mod extraordinar, după vrednicia funcționarului.

Și am introdus și o disciplină, după puțină culantă relativ la greșeli omenești, de cari nici unul nu suntem scutit, dar care și în

nici o cruțare relativ la delict premeditat, despre ce au avut ocaziune să se convingă funcționarii institutului de câteva ori.

Astfel mi-a succes a-mi crea un corp de funcționari de care sunt mândru, cu colaborarea cărora am înălțat institutul la nivelul de care se bucură astăzi, situație la care fiecare funcționar își are partea sa de muncă cinstită.

Constatate acestea, repet mulțămăta mea, urându-vă, ca Dumnezeu să vă țină la mulți ani fericiți.

Din protopresbiterate.

La doua conferință preotească, în tractul Săliște.

Preaonoratul domn administrator protopopesco, Dr. Ioan Lupas, ne-a chemat pe ziua de 30 Noembrie, la o nouă conferință preotească în comuna Săliște.

Punctul prim din program e serviciul divin. Slugesc preoții: Ioan Iosof, Vasile Suci, Ioan Predoviciu, Ioan Popa și Nicolae Boeriu. Se face invocarea Duhului sfânt.

Al doilea punct, parastas pentru feticul în Domnul Arhiepiscop și Metropolitan Andreiu, pentru răposaii preoți și învățători și pentru toți binefăcătorii instituțiilor noastre culturale. La slujba parastasului ne lângă cei amintiți se mai cită Prea On. Domn adm. prot. Dr. Ioan Lupas, preoții: Ioan Manta, Nicolae Isac și Ioan Hanzu. La sfârșitul slujbei, ca panot nou din programul zilei, se rosteste cuvântul ocazional, din partea conducătorului conferinței, Dr. Ioan Lupas.

Intr'un bine întocmit, potrivit și frumos cuvânt, părintele administr. se oprește mai întâi asupra însemnătății zilei, spune că pentru noi este de o îndoită prăznuire, fiind pe lângă sărberea bisericească și o sărbere națională, care din an în an va trebui îngrijită și ținută cu o mai mare atenție. Face o asemănare între chemarea la apostolie, a apostolului neamurilor, Andreiu — și apostolul neamului românesc, Andreiu Șaguna. Spune, că precum inima vânătorului de pește, într-un câștigat și întărit în învățătura și credința ce o propoveduia Mântuitorul, încât la cuvântul chemării de a-l face vânător de oameni, lasă mreja, lasă tată, mamă, casă, masă și urmează Lui; — asemenea grija neadormită, creșterea aleasă, credința tare și neclătită în dumnezeiasca învățătură a mamei Anastasia, într-un atât a știut înrădăcina, întări credința ortodoxiei în inima tinărului Anastasiu și a viitorului nostru Andreiu, încât toată sânguința străină, toate uneltirile lor, n'au putut să ni-l răpească, ci scăpându-l de mreja catolicismului, ni l-a păstrat în limpezimea și curățenia acelei ape sfinte, în care a fost botezat.

Arată munca neobosită a unuia și a altuia, stăruințele lor, la unul întru propoveduirea și lășirea cuvântului lui Dumnezeu, la toate neamurile, — la altul întru deșteptarea, luminarea și propășirea neamului românesc pe toate căile culturii și civilizației.

În partea ultimă a cuvântului se adresează către copiii de școală, către părinții lor, către învățători și preoți. Elevilor de școală le înfășoșează pe bunul ascultătorul și sânguinosul copil Anastasiu, părinților pe adevărata mamă Anastasia, preoților și învățătorilor, învățătura, credința, munca și faptele omului Andreiu. Dorește, ca în slujbele noastre oficiale, școlare și bisericești, în slujba de neam, potrivit puterilor, să fim Andreii zilelor, împlinindu-ne datoria muncii și a stăruinții.

Cine a asistat la slujba parastasului și a ascultat mărețul cuvânt, a avut mângăetorele clipe a vedea o slujbă meritată, o slujbă de model, adusă întru fericita pomnire a mai marilor noștri. Din întreaga orânduire a sărbării s'a văzut, că nici n'a putut urmări alt scop Preaon. domn administrator, decât ca prin o sărbătorire mare și cuviniioasă, a arăta nu numai prin porunca circularelor, ci și prin faptă câtă însemnătate are să se dea în parohiile noastre, cum să se scoată la iveală credincioșilor faptele sărbătoritorilor noștri.

Spre a se lua act despre cele petrecute, după cele săvârșite în biserică se continuă conferința în sala școlii. Se deschide. Bărbați de încredere se aleg preoții: Ioan Stelea și Dr. Dumitru Borcea, notar Ioan Popa.

Se purcede la săvârșirea celorlalte puncte din program. Părintele Stelea rupe pe o clipă orânduiala proqramului și în cuvinte calde, pline de mângăere își exprimă mulțămirea, bucuria, asupra denușirii binemeritate, a bunului nostru părinte,

a Excelenței Sale, Inaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit, de consilier intim al Maestății Sale împărătești și regești. Propune trimiterea unei telegrame de felicitare și aderență. Se primește, cu vii aclamări de „să trăiască!”

Programul își urmează cursul. Se comunică ordinul Consistorial Nr. 12,043, prin care pornirea spre o organizare „a-fără de cadrele organizației normate în statutul organic” se desaprobă cu desăvârșire, cu adausul „că preoțimeii fi stă în voe a validita eventualele dorințe și tendințe de progres, pe calea corporațiilor bisericești existente, cari ofer teren îndestulitor și încă neexploatat deajuns, spre scopul indicat”. Să ia la cunoștință.

Se imparte pastorala arhierescă Nr. 12,680. Ca și până acum, ochii neadormit priveghează... Deastădată își îndreaptă sfatul împotriva „nefericitului curent al socializatorilor și al Nazarinienilor, umiliți și pocăiți, ai căror proroci mincinoși lășesc și între ai noștri cele mai perverse și mai periculoase idei și învățături, contrare religiei și bisericii noastre”. Pentru o combatere încă în germine, chiamă atențiunea preoțimeii, da îndrumările de lipsă. Sfătuesce preoțimea a se îngădi în parohii cu tot soiul de societăți, menite să apere și să întărească bunurile credinței religioase și naționale, apoi să le dea impulsul adevăratei propășiri, să susțină legăturile duhovnicești cu poporul, să întărească simțul religios în el, căci numai astfel să va putea scuti de osândă scripturii, care zice: „O, păstori, ceice risipiți oile, eu voi răsbuna asupra voastră, pentru că pe cea slabă nu ați întărit, pe cea rătăcită nu ați întors-o, pe cea perdată nu ați căutat-o și pe cea tare o ați prea asuprit”.

Se deschide discuție asupra lucrării conferinței trecute „Taina pocăinței”. Iau mai mulți cuvântul referitor la estragerea părților de seamă și aplicarea lor în praxă. Autorul împacă discuția spunând, că prin publicarea ei în „Revista teologică”, ce se va face cu prima Ianuarie 1911, de unde se va extrage totodată și în broșuri, va putea ajunge lucrarea în mâna fiecărui doritor de a o avea, care după plac și trebuință se va putea și folosi de ea.

În legătură cu lucrarea amintită, se discută chestia mărturisirii credincioșilor din clasa cultă, a tuturor membrilor sinodului și ocupătorii de diferite slujbe parohiale, dupăcum spune și § 6 din Statutul organic.

După o desbatere serioasă se constată, că acei oameni, cari ar trebui se premeargă, fiind în slujba bisericii, cu pilde vii și demne de urmat, întru întărirea credinței și a simțământului religios, încât privește taina mărturisirii, nici pe departe nu-și împlinesc chemarea. Fiind chestia mărturisirii de un cuprins general, de asemenea se constată, că nu preoțimea e chemată a da instrucție la § din Statutul organic, ci superiorii, consistorul. Se decide, ca conferința să-și exprime simțământul pentru aplicarea § 6 St. org., ca fiecare membru al sinodului, comitetului parohial etc. să și „împlinească datorițele parohiale”, cu rugarea, ca Preaven. consistor print'un circular se deie informațiunile de lipsă, cu privire la panerea în praxă.

Referitor la mărturisirea preoților, se alege de duhovnic tractual veteranul părinte Petru Iuga, cu hotărârea, ca mărturisirea să se facă corporativ, în conferințe extraordinare, într-o Mercuri sau Vineri din postul mare, cu care prilej, de este material, să se și prelegă.

Serviciul divin se declară de succes, pe lângă observarea, că intonațiunea preoților tineri n'a fost destul de corectă. Predicatorului se aduce laudă, mulțămire și rugare, de a da și publicității minunata predică, ca atât noi cât și alții să se împărțasească de frumșetea ei.

Preaonor. domn administrator protopopesco prezintă următoarele propuneri:

1. În sensul punctului 2 din circulaorul normativ dela 4 Martie 1903 Nr. 2142 Bis. fiecare paroh e dator să facă conferința raport în scris despre activitatea sa în decursul anului. În acest raport va indica preciz: câte predici a ținut, când și asupra căror chestiuni, arătând și textual biblic, ce i-a servit ca punct de plecare la fiecare predică; mai departe va arăta câte prelegeri populare a ținut, ce șezători culturale sau religioase a aranjat cu poporul, și ce cărțile a cetit la asemenea întruniri; în sfârșit va înșira momente de interes mai general din observațiile și experiențele culese din activitatea sa pastorală. Pentru studiarea acestor rapoarte anuale să se institue o comisie permanentă, cum e și la conf. învățătorilor.

2. În parohiile Gurarului, Tilișca, Topârcea, Galeș, fiind câte 2 preoți, în fiecare Duminecă și sărbătoare unul e liber, să se introducă și în această parohie practica din Săliște, ca cel liber să se gator

a predica totdeauna când nu celebrează. Deoarece poporul ascultă mai cu interes pe un om nou, pe care nu-l vede zilnic, ar fi de dorit, ca acești preoți liberi, din când în când, cel puțin de 5—6 ori pe an, să meargă și în satele vecine, să dea ajutor la slujbă și să predice. Când și alții dintre preoți, cari sunt singuri în parohie, ar dori să slugească și să predice în o comună vecină, să anunțe oficial protopopesco spre a-i trimite un substituit dintre cei supranumerari, ori să se pună însuși în înțelegere cu vre-unul dintre acestia.

Fiind satele noastre din margine atât de apropiate unul de altul și comunicația destul de lesnicioasă, ored, că în realizarea acestor desiderate nu vom întâmpina pedeci mai grele de înlăturat, ci dacă vom avea voință statornică și hotărâtă, în scurtă vreme vom putea face, ca satele singuratică să nu mai rămână atât de izolate unul de altul, ci să fie între ele și comunicația sufletească și intelectuală mai vie.

3. În fiecare parohie să se procure o carte de aur, cum este în Săliște, Sibiel, Cacova. Prefața acestei cărți să cuprindă tot ce se mai poate afla azi din trecut bisericesc și cultural al parohiei respective, seria cronologică a preoților, învățătorilor și binefăcătorilor bisericii și culturii noastre, apoi pe rând să se introducă toți donatorii, cu fotografiile lor și cu momente biografice mai importante. Bine îngrijite aceste cărți de aur pot deveni cu timpul niște documente foarte prețioase din panot de vedere cultural, istoric și etnografic.

Conferința se încheie.

Săliște, în 10 Decembrie 1910.

Ioan Popa,
paroh.

Scrisoare din Brad.

Brad, Sf. Nicolae, 1910.

Aniversarea Marelui Andreiu. Crișana păște spre apus. Școala primară din Brad își așteaptă năseasa.

Sfințenia, cu care se reimprospătează indemnurile bărbaților iluștri, e dovadă despre țarina unde au căzut semințele sămănate de ei...

Și în Brad, după împlinirea anului al 25-lea de când Marele Andreiu a trecut la nemurire, tot mai des își aduce oamenii aminte și an de an sărbătorește pe feticul arhieriu, care le-a grăit cuvântul lui Dumnezeu... Cuvine-se a fi sărbătorit, căci ne-a lăsat moștenire un program, în a cărui desăvârșire mulți vrednici își pot găti a lor nemurire...

Aniversarea noastră s'a început în biserică, în fața tinerimei școlare, cu parastas din grâu frumos și vin curat dela Măgheraț, — apoi s'a continuat cu vorbiri împodobite cu fraze alese, cu cântări de mărire și poezii respectate în sala de gimnastică a gimnaziului întemeiat de înțelepciunea marelui arhieriu. Vorbitorul o azonal a cetit cu sentiment câteva pagini frumoase din scrierea comemorativă a istoricului Lupas și a încheiat cu două scrisori — auzite deja — schimbate între Șaguna, Pipos și B.ș.

Deschideți-ră un izvor de lumină vie pentru voi și fii neamului nostru, iubii zărândeni, și veți fi binecuvântați din neam în neam”, grăia Marele Andreiu pe timpul înființării gimnaziului nostru, prin anii 1861—1867.

Cuvinte de aur! Vrednice a fi cât mai des repetate; căci cu atât mai mare poate fi nădejdea, că cei chemați vor reflecta asupra lor, și că ele vor deveni o convingere tare a tinerimii... Numai armați cu armele științei adevărate ne vom asigura viitorul; — numai sărbătorind pe cei vrednici vom fi creștini și oameni luminați.

Crișana a ținut la 15 Aug. o adunare gen. estr. Obiectul supus debaterii era schimbarea unui § (4) din statute, a §-ului prin care se normează votarea împrumuturilor. O chestie nu de mare importanță, cum zicea părintele vicepresident. Și totuși s'a supus deliberării adunării generale. Crișana adevă se pregătește să facă un pas de circa 60 Klm. spre Arad: să desohidă o filială în Gurahont, o țară frumoasă, bogată, mănoasă și locuită de frați dornici de o viață nouă. Deoarece însă în Gurahont și jur'nare acționari, nici deponenți, direcțiunea ca să poată institui cenzori, cari să voteze împrumuturi în cunoștința de referințe și astfel să asigure un teren sigur de operațiuni, a propus și adunarea gen. a hotărât: „La filiale votarea împrumuturilor să poată face și prin cenzori. Numărul cenzorilor este de 6, aceștia pot să nu fie membri în direcțiune. Pe cenzori și denumește direcțiunea pe timp de un an și aceasta are dreptul a le revoca mandatul ori când etc. Astfel dar frații din filiala din Gurahont pot să meargă,

căci fără a fi acționari ai Crișanei vor putea vota împrumuturi dela Crișana, — se înțelege fiind direcțiunea — conform legii — responsabilă pentru toate operațiile din filiale. Deosebită încredere! Se reveseacă spre înaintarea obștească și întărirea economică socială!

Școala primară ort. rom. din Brad sunt datori să o cerceteze aproape 400 băieți și băete dela 6—12 ani.

Material minunat pentru școala de mai înalte: gimnaziu, oivile, măiestrii, o comerța și altele!

Căpeteniile școlii au făcut eforturi vrednice de cauză, numai să asigure pentru copii învățatorii de lipsă și să-i poată plăti conform legii, fără a recurge la ajutorul dela stat. Au și asigurat 4 învățători, între cari și o învățătoare. Totuși peste 150 copii, în deosebi de ai fruntașilor, cercetează școala de stat. Numărul lor crește treptat, pe când în despo. III și IV dela școala noastră, deși este o două desp. au doi învățători cu o singură clasă, abia sunt 30 școlari. Astfel nu-i mirare, că școala din Brad da câte 2 școlari pe an pentru gimnaziu.

De pe la Arhangeli, așa dar de o lună, Himen a răpit învățătoarea din Brad și a dus-o într'un oraș mare și frumos spre apus. Băetele au rămas orfane. Mult se simte lipsa unei învățătoare bisericești, care să împrietenească viitoarele mame cu lucruri folositoare vieții, cum sunt casătura, cu care fete de ale altor neamuri își câștigă pâinea de toate zilele; apoi ad grădinarul, în care privesc brădenele și rămas îndărul femeilor din satele vecine. În târgul Bradului, sorioarele din Vaca, Cebea, Ribija, Rișca ș. a. se întrec cu bulgarii ocoși de prin valele Crișului alb și Murășului lin, ba și cu Cișgălii și pe la Macău, pe când brădenele par că au grădini... În loc să vândă legume în cumpără... ceace nu le servesc, se cinstesc și laudă.

Comitetul parohial a trimis concursul spre publicare, și deși de mult apărut în organul oficios, încă n'a prezentat mai multe concurențe și a'au a ocupa postul vacant.

Inspectorul reșcos de școale a solicitat întregirea postului vacant cu o învățătoare calificată.

Se speră, că moș Crăciun va a uce brădenilor darul mult dorit: o învățătoare, care să lumineze mintea și să nobilitze inima copiilor din Brad, să le învețe a vorbi frumos, a scrie și ceti, a cânta și calcula, a coase și plivi, și astfel va crește mame vrednice.

Marius Crișani.

Un apel.

Alba-Iulia, în 21 Decembrie 1910.

Preaonorata Redacțiune! La Prea-veneratul Consistor gr. or. din Sibiu, între fondurile arhiepiscopice se administrează și un mic fond „pentru înființarea școlii de meserii în opidul Câmpeni”. Scopul acestei școlii este îmbunătățirea sortii locuitorilor munteni, cărora li s'au detras toate acele foloase în păduri și pășunatele din munți, cari multe sute de ani li-a făcut posibil traiul în aceste regiuni neroditoare.

Din lipsa izvoarelor pentru traiul vietei mulți munteni au fost siliți a emigra, iară cei rămași dup un traiu plin de lipsuri și de neezari.

În considerarea trecutului, plin de fapte mărețe pentru neamul românesc, în considerarea, că muntenii în veacul trecut nu numai că nu au dobândit nimic pentru îmbunătățirea sortii lor materiale, ci din contră, și de folosințele avute până la 1848 au fost despoiați — până când țărani români, foștii iobagi din celelalte ținuturi ale Ardealului, au devenit proprietari pe moșiile avute, și azi ca oameni liberi pot duce o viață tihnită, — iar munteanul ciobăranu trebuie să outreiere țara dela un colț la celalalt pentru a putea să câștige pâinea pe sama copiilor sei, — frații români din celelalte ținuturi ale patriei sunt datori a se interesa de starea populației din munții apuseni, expuși la urmările ruinătoare pentru subsistență, neputând nici pe bani să capete lemn de lucru și pășune pentru vite.

Un sistem întreg este pus la cale pentru a le amări zilele și a le îngreuna traiul, deci a-i ajutarea trebuie fără întârziere.

Un mijloc de ajutorare este înființarea unei școlii de meserii în centrul munților, în opidul Câmpeni, comună curat românească, cu reședința protopresbiterului, judecătorie și pretură.

La un apel dat însinte cu mai mulți ani numai puțin au răspuns dăruitori, care încumbă întregului popor român: deci să nu de scosă timpul, ca de nou să apelas,

atât la băncile românești, cât și la mece-nații și bărbetii români cu situațiune ma-terială mai bună, ca să binevoiască a cot-tribui la fondul înființat, trimițând daru-ri lor la adresa Preaveneratului Con-sistoriu arhidiecezan gr. or. în Sibiu, care a binevoit a primi în administrația sa acest fond.

Cu stimă:
Rubin Potiția
advocat.

NOUȚĂȚI.

Dela cassa arhidiecezană. La colecta pentru nenorocirii din Ba-nat, pe lângă suma din trecut de cor. 23,416-57 au mai intrat urmă-toarele sume: dela Teliu cor. 22-20, Mag cor. 21-20, Carmăzinești cor. 5, Orăștioara-de-jos 17-88, Măgarei 27-40 Apahida 20-44, Săcel (Săliște) 27-80, Petrifalău (Sebeș) 8, Răchita 40-80, Măgoaja 33-89, Răstoșnea-Poleț 9-20, Grind-Cristur 10-02, Surduc-Capolnic 5, Ciceu-Corabie 3, Diviciorii-mari 10, Avram Glava, paroh, Dealu-mare 1, Brădești (A.-Julia) 8, București 2-40, Sărata 10, Ațintiș 14-08, Ho-morod-Joseni 15-40, Bogata-olteană 2-14, Chiuești 10, Panic 6, Satulung biserica sf. Adormiri 136, Murăș-Uioara 6, Suligete 24, Mogoș-Mă-măligani 6-10, Vasile David, paroh, Mogoș-Mămăligani 5. La oltă cor. 23,924-52.

Sedință festivă. Societatea de lec-tură „Andrei Șaguna” a elevilor din sec-ția pedagogică a seminarului nostru a ar-ranjat Duminecă sara în sala mare a se-minariului o sedință festivă, serbând prin ea aniversarea reînființării vechei noas-tre mitropolii, — deci ziua, oareia s'ar ou-veni să i se dea o mai mare atențiune și din partea noastră a tuturor, căci despre ziua aceasta soria odată Șaguna, într-o scrisoare particulară: „Eu până mă ține Dumnezeu, port în pieptul meu însemnătatea zilei de 12 Decembrie v. și îndrept rugăciuni către milostivirea lui Dumnezeu, care ne-a scos din robia unei hierarhii străine”. Sedința a fost foarte succesă. Programul, pe care l-am dat în numărul penultim, a fost exe-cutat spre mulțămirea generală. A asistat la sedință un public ales. A fost de față și I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropo-litul Ioan Meșianu, cu P. C. Sa Arhimand-ritul Dr. Ilarion Pușcariu, apoi Protosince-lul Dr. Eusebiu R. Roșca, directorul seminarului, cu întregul corp profesoral. După terminarea programului Excelența Sa a ținut o vorbire elevilor, mulțămim-du-le pentru atențiunea dată zilei însem-nate și pentru zelul și deligența arătată. La intrare și la ieșire din sală s'au adus Excelenței Sale acclamări șgomotoase.

Înmormântarea lui P. Ciora. Luni la orele 2 și jumătate s'a făcut înmormân-tarea regretatului funcționar consistorial Petru Ciora, din casa mortuară a cimi-terului central. Actul înmormântării l-a sevărsit domnul protopresbiter al Sibiului, Dr. Ioan Stroitz, asistat de preotul Ioan B. Boiu și de diaconul Dr. Vasile Stan, pro-fesor seminarial, iar răspunsurile le-a dat corul seminarial. Un public ales a ținut să dea mortului, împreună cu intrista-tele sale surori, înscirpe la locul de vecinici odihnă. Au fost asesori consis-toriali, în frunte cu Preacuviosia Sa Ar-himandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicar ar-hiepiscopesc, funcționari consistoriali, pro-fesori, și alți prieteni și cunoscuți de ai decedatului. Cuvântul îndoișător de rămas bun l-a rostit dnul profesor Dr. P. Șpan, apreciind după dreptate însușirile bune și virtuțile răposatului. Odihnească acum în pace!

Dela „Asociațiune.” Duminecă, în 1 Ianuarie 1911, dl Dr. Nicolae Bălan va ține în sala festivă a „Muzeului Asocia-țiunii” o conferință despre „Cultură și Re-ligiune”. Începutul la orele 5 p. m. Con-tribuirile de intrare sunt de 20 de bani.

Promoție. Dl Ioan Baci, fiul pa-rohului Ioan Baci din Nadeșul-săsesc, făcând teza de doctorat cu succes emi-nent, a fost promovât în ziua de 17 De-cembrie n. doctor în filosofie la universita-tea din Budapesta.

Filiale nouă. Banca Austro-Ungară va întemeia cu 1 Ianuarie 1911 două filiale în țara noastră. Una se va deschide în comitatul Nyitra, iar a doua în orașul ar-delean D. St. Martin.

Serbare școlară. Duminecă la 19 Decembrie a. o. v. la orele 3 p. m. se va ține în sala festivă dela școala gr. ort. română din Sibiu o serbare corală — declamatorică, cu elevii acelei școale; cu care ocaziune se va face și împărțirea darurilor de Crăciun, oferite de Reuniunea sodalilor Români din Sibiu, elevilor săraci și neajutorați, cari cercetează această școală. Sunt poftiți deci, toți părinții și binevoitorii școalei a lua parte la această serbare.

Doctor onorar. Universitatea din Cluj a proclamat Vinerea trecută doctor onorar al facultății de filosofie pe împăratul Wil-helm al Germaniei.

Orchestra medicală. Cea mai nouă orchestră parisiensă, compusă din optzeci de medici muzicanți, și-a ținut zilele acestea primul concert. Conducătorul orchestrei este Henri Büsser, dirigentul dela marea operă din Paris. Programa concertului a fost alcătuită din operele clasicilor francezi.

Peste ocean. Un aviator englez, cu numele Graham Carter, se pregătește să treacă în sbor oceanul atlantic. Aviatorul speră, ca plecând din New-york să ajungă pe țărmurile englezi în 57 de oare. Se știe, că încercarea de acelaș fel făcută de Well-mann n'a reușit.

Profesori la familia princiară ro-mână. Familia princiară din România a luat ca profesori de limba română pe dl G. Adamescu pentru principele Carol și principesa Elisabeta iar pe dl G. Chelaru pentru principesa Mărioara și principele Nicolae.

Hoți în biserică. Ni se scriu următoarele: În 7/20 Dec. noaptea niște hoți intrând în biserica noastră din Vărd (cott. Târnavă-mare) au furat banii, spărgând cutiile în cari se aflau. Făptuitorii încă nu sunt aflați, deși faptul a fost îndată dimineșta înștiințat, iar hoții în noaptea următoare au intrat în bisericile din ve-cinătate în Coveș și Bendorf. Unul care e suspiciunat, fiind văzut de oameni prin co-mună, e robust, mărima mijlocie, cu ro-coul scurt, ciorapi de turist lungi, cu o pălărie lată, în etate între 20—30 ani.

Mulțămită. În numele meu și al co-mitetului bisericii noastre rom. ort. din Co-vregiu aduc cele mai călduroase mulțăm-ite marelui mecenat și binefăcător al neamului nostru românesc Vasile de Stroescu pentru suma de 200 cor., cu care s'a îndurat a ajuta biserica noastră săracă din această comună. Dumnezeu să i scrie în cer această faptă marinimoasă. Covragiu, în 27/XII. 1910. Aurel Popoviciu, preot.

Un leu scăpat. O întâmplare infio-rătoare s'a petrecut pe vaporul german „Beykenfels”, care călătorea spre New-York. Pe bord se găsea o cușcă cu doi lei puternici, cari la început, până când vremea era favorabilă, se țineau foarte liniștiți. Când însă pe mare a izbucnit o furtună, lei fără de veste deveniră foarte agitați. Unul dintre lei a isbutit să rupă gratiile și scâlpând din cușcă, cu o sări-tură formidabilă a trântit la pământ pe un marinar din apropiere și în câteva clipe l-a sfâșiat. Ceialalți marinari și au adus iute revolverele și au început a trage în fiara furioasă. Câteva gloanțe au nimerit bine. Leul rănit grozav a mai urlat odată, ear după aceea cu o nouă săritură puter-nică, s'a repezit peste balustradă și a dis-părut în mijlocul valurilor.

Reuniunea femeilor române din Si-biu a primit pentru școlălele sale următoarele donațiuni: Dr. Fulvii Tamaș, Ruma 10 cor., Maria G. Dima 4 coroane, Nicolae Dima 20 cor., V. Onișiu 3 cor., Eugenia Dr. Vecerde 10 cor., filiala „Al-bina” 25 cor., Dr. Emil Dan 5 cor., A. Badițoi 1 cor., Dr. V. Roman 2 coroane, C. Pușcariu 3 cor., Leontina Bunea 3 c., M. Popescu 2 cor., I. Lengeru 3 cor., Ti-ucăța Bogdan, Maria Bardala, câte 3 cor., toți din Brașov. Nicolae Valcu 5 coroane, Alexe Manea 2 cor., Fl. Căpățina 1 cor., Dr. Bucur Băra 5 cor., Iuliu Henteș 2 c., Dr. Ioan Pantea 1 cor., toți din Murăș-Oșorheiu, Ana Dr. Pahone, Bistrița 5 cor. S'au însoris membri pe viață: dna Euge-nia de Barbu, Răghinul-săsesc și dl Dr. Enea Draia, avocat în Murăș-Oșorheiu, solvind câte 40 cor.

Avis. Numărul prim al ziarului săp-tămănal „Poporul Român” va apărea numai în 8 Ianuarie 1911 (26 Dec. 1910 st. v.) Cauza acestei întârzieri este, că am fost nevoiți să organizăm o redacție și admi-nistrație nouă și să cumpărăm tipar nou pentru acest ziar românesc. Adm. „Poporul Român”.

Teatru ars. Se știe din Milano, că Teatrul-Verdi, unul din teatrele cele mai mari ale Italiei, a ars cu desăvârșire. Vieți omenești nu s'au nenorocit.

În contra unei statue. Un proprietar din Spandau, în Germania, a pus în fațada casei sale o copie artistică a faimoasei statue *Venus de Milo*, al cărei original, cum se știe, se găsește în muzeul Luvrului din Paris. Poliția din Spandau a somat pe prop-rietarul casei, să depărteze fără întârziere figura nouă a zeiței frumuseții, pentrucă trecătorii se scandalizează de nuditatea statuei. Proprietarul a protestat în contra hotărârii poliției; dar înzadar. Autoritățile superioare au aprobat dispoziția luată, și astfel statuia *Venerii de Milo* a fost înlă-turată.

La fondul Episcopul Nic. Popea pentru masa învățăcelilor meseriași al „Reu-niunii sodalilor români din Sibiu”, din pri-lejul adunării generale a Reun. române agricole sibiene, ținute în Poplaca, s'au făcut următoarele daruri: Dr. P. Șpan, prof., I. Bota, inv. pens., Andrei Teodor, grădinar (Sibiu), N. Drăgan, not. (Bun-gard), Nic. Frâncu, viconot., I. Neagu, în-văț., Coman Baca, par., Ioan Olariu, co-lector și soția sa Maria, toți din Poplaca și fiecare câte 20 bani, Ioan Gota, fost primar și soția sa Sinefta, câte 25 bani, Teofil Căliman, inv. (Rășinari), O. Surdu, primar (Poplaca), câte 40 bani, George Comșa, notar (Poplaca), Toma Modran, pa-roh (Bungard), George Modran, par. (Po-placa), câte 1 cor., Oprea Olariu, învăț., soția sa Maria și copiii Elena și Romulus 1 cor., Ioan Vițelariu, director școl., soția sa Ana și fiul lor Ionel 1 cor., Dr. Ioan Bucur, medic (Rășinari), soția sa Con-stanța n. Lungu și copiii lor Lavinița Leon-tina, Viorel și Florin 2 cor. și Vic. Tor-dășianu, secretar 15 bani. În total 10 cor. 5 bani.

Pentru săraci. La apelul nostru, pen-tru daruri de împărțit în ajunul Nașterii Domnului între săracii noștri, au intrat ur-mătoarele daruri: Victor Mandea, ingi-ner (Medias), G. Imbăruș, inginer (Sibiu) d-na Elena Dr. Felea câte 1 cor. Emil Surdu, inginer (Agnita) 2 cor.; Dr. G. Proca, secretar 3 cor.; Din prilejul botez-ului ficei tipografului Nicolae Joandrea cu numele Paraschiva, a dăruit nașul Toma Janou 2 cor., Ioan Radu măcelar, Ioan Joandrea econ., I. Mihălțan, pantofar, și tatal ficei Nic. Joandrea câte 1 cor., dșoara Gisela A. Iacob, 25 bani, sau cu totul cor. 7. 25. Dna Mina Hobian n. Ciora (Făgă-raș), 1 cor. Iulien Popescu casar penz., 1 rând vestiminte, 1 păreche pantaloni, 1 pă-lărie; Vasile Ban, oismar, 1 păreche ghete nouă (pentru copile) și dșoara Olga Ban 1 păreche ghete pentru un băiat mic.

Economie.

Asigurarea vitelor.

Una dintre cele mai folositoare înso-țiri pentru poporul nostru este „Reuni-nea proprietarilor de vite” dela Orăștie. În satul Mesentea (tractul A.-Julia) mi-a succes a asigura toate vitele proprietarilor.

S'au întâmpnat două pagube, anume: membrului Filimon Oțoia i-a perit un bou de boală de splină, fiind însă asigurat pe 400 cor. la numita reuniune, după detra-gerea celor 20% la sută, păgubitul a pri-mit 320 cor. bani numerați.

Mare a fost bucuria membrului Fi-limon Oțoia, când l-am chemat la mine și i-am umărat la mână cele 320 cor. trimise de reuniune.

Acum de vr'o câteva zile membrului Ioan Șuteu i-a perit un bou, iar de boală de splină, asigurat și acesta pe 400 cor. la reuniune. Iși va primi și acesta cât de curând despăgubirea. Dacă nu erau asi-gurate vitele acestea, proprietarii lor nu pri-meau de nicăiri nici o despăgubire, și tre-buiau să se împrumute la vr'o bancă, ori să-și facă rost de parale într'alt chip, pen-tru a și cumpăra vite în locul celor perite.

Iată cât de folositoare este „Reuni-nea pentru asigurarea vitelor” pentru po-porul nostru.

Mie mi-a succes a asigura toate vi-tele proprietarilor din mica mea parohie, de ce nu ar succeda aceasta și altor frați preoți cu sate mai mari ca al meu?

Numai voință să fie, și celelalte ur-mează dela sine. N'am cuvinte a îndemna în desjuns pe frații preoți, să stăruie pe lângă popor, ca să-și asigure avutul în contra pagubelor, — mai ales acum în sărbătorile ce urmează să o facă asta, căci pe lângă mulțămita ce o au dela popor, apoi mai mare este mulțămirea ce o simte omul în internul său, știind că și-a făcut datorința față de popor, pentru a cărui păstorire este pus.

Victor Oțoia,
paroh ort. rom.

Cărți și reviste.

„Erdély szomorú sgye.” Acesta e titlul unei broșuri maghiare, scrisă de Mal-lász Iozsef, din Deva, și publicată cu scri-voare deschisă adresată dlui Dr. Emil Ba-beg, „șeful moderaților”. Ne pare rău, că nu putem spune nimica bun despre bro-șura aceasta, plină de exagerări și de ne-exactități. Autorul afirmă de es. între al-tele, că 309 comune maghiare au fost ro-mânitate în cei 50 de ani din urmă, fără a numi însă, — fiindcă nu poate numi, — aceste comune maghiare, înghite de Ro-mânii din Ardeal. Părerea autorului e a-poi, că Maghiarii au merit să se plângă în contra Românilor (porecivă ca lupul și mielul), nu Români în contra Maghiari-lor. O idee bună găsim însă și în broșura a-ceasta tendențioasă a dlui Mallász. Să spun-anume în ea, că chestie română-maghiară nu există în Ardeal, ci există o chestie tututor locuitorilor Ardealului, care va fi rezolvată numai prin garanții date privire la interesele întregii populații, de cele trei limbi: maghiară, română, și Prin urmare „pertractări de întărire a se purta între reprezentanții populații de aceste trei limbi”. Cum însă lucrul acesta s'ar putea face cu aceeaș ușurință o dietă separată a Ardealului, urmează, că dl Mallász e aderent al autonomiei Ardea-lului! Il felicităm. Broșura costă 1 co-roană.

Candela nr. 12 pe Decembrie 1910 cuprinde: Epistola lui Iude, de Dr. V. Gheorghiu. Virtutea creștină, de C. Mo-rariu. Profetul Malachia, de Dr. S. O. Iso-pescu. Text rusec. Comunicări. Învățări și cazuri pastorale. Cronici.

„Informații literare și culturale” 1903—1910, de Octavian C. Tăslăganu. E-ditura W. Krafft, Sibiu. Prețul unui vol-um: 2 coroane (2 Lei 50 bani). Volumul „Informații literare și culturale” cuprinde o parte din articolele și notele pe cari le-a publicat dl Tăslăganu în cursul celor șapte ani din urmă în „Luceafărul”. Limba frumoasă și varietatea subiectelor din a-cest volum ordem că vor îndemna pe mulți să și-l procure. Volumul cuprinde: Figuri literare și culturale, articole despre artă, despre chestiuni culturale, dela noi și din străinătate, și dări de seamă de-pre o parte a literaturii românești din ul-timul deceniu. Remarcăm înăosebi figu-rile literare și culturale, pe atât stadiul despre Tolstoi, care, după cât știm, în românește tratează pentru prima oară mai pe larg viața și activitatea acestui enge-tător al imperiului rusec. Volumul e de 350 de pagini și se poate comanda dela toate librăriile.

„Cartea de Aur.” A apărut și s'a trimis tuturor abonaților vo-lumul VI din publicațiunea dlui T. V. Păcățian: „Cartea de Aur sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară”. În volumul acesta sunt înșirate evenimentele poli-tice dintre anii 1872—1881. Cu toate că volumul e cu opt coale mai mare decât cele premergătoare, iar tiparul cu mult mai scump ca mai înainte, prețul e acelaș, adică 10 coroane esemplarul broșat și 12 co-roane esemplarul legat. Donatori de a avea toate volumele apărute, I—VI, cu prețul de 60 coroane esemplare legate, adreseze-se autorului în Si-biu (Nagyszeben). Prețul poate fi plătit și în rate lunare.

Oficială.

Apropiindu-se sfârșitul anului, atragem luarea aminte a oficialilor și epitropiilor noastre parohiale, ca să înainteze la cassa arhidiecezană ta-xele sidoxiale restante, asemenea sunt rugați intelectuali noștri, să grăbească a achita cotizațiunea anuală pentru fondul cultural arhidiecezan!

Teatru.

Astăzi, Mercuri, „Sternenbucher” co-medie în trei acte.

Mâine, Joi, „Am Gänschen” farză cu cântece în trei acte.

Din public.†)

Măntămită publică.

Subscrierul preot în numele comitetului și poporului gr.-or. rom. din comuna bisericăsească Peștera, protopresbiteratul Brănești, își va de datoriță a aduce și pe această cale cele mai sincere și călduroase mulțăminte pentru frumoasele fapte evlavioase, făcute în timpul din urmă în scopul de a împodobi casa Domnului, următorilor creștinii și poporeni:

Nicolae Duicu și soția Maria au cumpărat pe seama bisericii un frumos „Chivot” de argint de china, în preț de 83 cor. Nicolae Chifru și soția Maria un rând de odăjdi bisericăsești cu 75 cor. Frații George și Ioan Gh. Gârbacea o sf. „Evanghelie”, cu litere latine, în preț de 26 cor. Danaschin Nan un „Penticostariu” latin cu 15 cor. Aron B. Moșoiu un „Triod” latin cu 28 cor. Iosif Nicolae Jinga o psalme „Cununi” de argint cu 30 cor. George Coașă un „Apostol” și un „Aghiasmatar” latin cu 15 cor. George Moise Cojan o „Cădelniță” cu 24 cor. Moise I. Cojan o „Cruce” mică portativă de argint cu 10 cor. Ioan Gligore Colțea un „Lăptos” cu stea” cu 30 cor. Ana Aron Zănoft Moșoiu o „Icoană” cu 10 cor. Bătrânul George Nan o „Candelă” de argint cu 22 cor. Alexandru Folea și Nicolae G. Colțea, fiindare câte o „Candelă” la sf. Paraschivă, ambele cu 16 cor. Moise Ioan Coașă un „Epitrafir” cu 12 cor. Ioan Stanion Coașă un „Aghiasmatar” latin cu 15 cor. Ioan Mitrea o „Cruce” mică portativă cu 8 cor. și Iosif Țăposu din com. bis. Moeșul-inf. o „Candelă” în preț de 10 cor.

Tuturor acestor stimaiți și evlavioși creștinii le răsplătească bunul Dumnezeu și sfinții bisericii cu bogatele lui daruri cerești.

Peștera-Brănești în 30 Nov. 1910.

Ioan Balca,
paroh gr.-or.

† Pentru cele publicate în rubrica această secțiune nu primește răspunderea.

Apel!

Avem onoarea a aduce la cunoștința publicului, că însoțirea economică-comercială „Mugurul” în sezonul acesta a luat măsuri pentru a se putea lipsi de agenți generali în afacerile cu altoi de viță; de aceea căutați agenți, un rău necesar până acum, alții costau mult și eram siliți a le da proviziuni din ce în ce mai mari, în detrimentul clientelei, fiind siliți a urca în valurile proviziunilor și prețul producătorilor pepinierelor noastre, pot fi ușor înlocuiți prin inteligenții noștri dela sate, dându-le acestora ocaziune de a face câștig frumos, fără a avea osteneală mare în schimb. Cu acest prilej ne luăm voce a ruga pe toți domnii preoți, învățători, comisarani români etc. din ținuturile ce au să se repantate cu vii altoite, ca să iee înțeles în mână consorierea de comande pentru procurarea de altoi. Însoțirea plăcută, însoțirii agent comunal (preot, învățător, comerciant, jude comunal) care a-nunțat comande în masă, după efectuarea în regulă a acestor comande 6% proviziune din valoarea brută a comandelor — în bani, sau la dorință în altoi de vie. Tot aceeași proviziune o plătim și pentru mijlocirea comandelor de sămânțe pentru sezonul de primăvară 1911. Informațiuni detaiate, precum și listă de prețuri, eventual cărți pentru consorierea de comande, trimitem la cerere gratis și franco.

„Mugurul”

Însoțire economică comercială Elisabetopol (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Nr. 698—1910

[494] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune, din parohia de clasa primă Dăia, în protopresbiteratul Sebeșului, lângă parohul Eustatiu Cibul, devenit vacant prin decedarea capelanului Ioan Cărpinișan, — în urma ordinului consistorial dto 26 August a. c. Nr. 5989 B. se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: jumătate din venitele fasonate în tab. B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții au să și aștearnă cererile, înscrise conform normelor din vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiterat, și, pe lângă observarea dispoziției

din „Regulamentul pentru parohii” a se prezenta în biserică spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

În conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sebeș 1/14 Decembrie 1910.

Oficiul protopresbiterat al Sebeșului.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 914—1910.

[492] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III-a Șomfalva cu filia Adamuș din protopresbiteratul Târnavei, devenit vacant prin pensionarea — la ordinul Prea-venerabilului Consistor arhidiecezan Nr. 10092 Ep. din 17 Septembrie a. c., a bătrânului și neputinciosului paroh George Oprea, după un serviciu de 48 ani, — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat (congruă).

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile înscrise cu documentele prescise de normele în vigoare (extras de botez, testimoniu gimnazial, absolutor clerical de 3 ani, atestat de calificare preotească, documente recomandatoare despre purtare și oficiul ce l-ar mai fi având undeva până acum); — la subsemnatul oficiu protopresbiterat, având a se prezenta după în cunoștințarea protopresbiteratului, cu observarea dispozițiilor din Regulamentul parohial §. 33. la biserică în vre o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta, predica ori a oficia și cuvânta.

Cetatea-de-baltă, 24 Nov. 1910.

Oficiul protopresbiterat gr. or. român al tractului Târnavei în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Nicolae Todoran
protopop.

Altoi de viță puternică

nobilă americană, cioplită ori cu rădăcină.

Fiecare viticultor, care are lipsă de viță puternică, liberă de peronosporă, bogat în rădăcină și bine încreșcută — pentru altoire, — să se adreseze cu toată încrederea la școala de viticultură din Reichesdorf, proprietar Simon Nemencz, posta Riomfalva, unde cu prețurile cele mai moderate se află materialul cel mai bun de plantat.

Mare depozit din calitățile cele mai bune, pentru struguri de vin și masă.

Simon Nemencz,

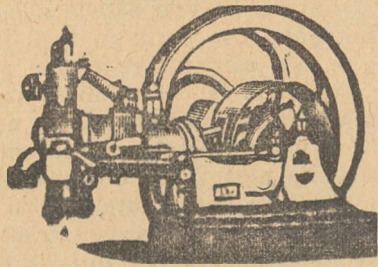
posesorul primei școale de vierit din Reichesdorf Nr. 121 posta Riomfalva.

Cataloage la cerere gratuit și franco!

(360) 24—

Fabrica drezdană de motoare

societate pe acții.
Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

Motoare și Locomobile

cu benzin, ulei crud, gaz, petroleu, precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltuieli de mănare:
pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

Ignác Gellért & Comp.

Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12—91.

Garantia noastră bună. — Condiții de plată favorabile.

(498) 10—26

Nr. 5414/1910 pret.

[495] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de notar în comuna Zsina (cercul Mercurea, comitatul Szeben), prin aceasta public concurs și provoc pe reflectanții la acest post a-și înainta cererile lor înscrise conform §. 6 art. I din 1883, respective §. 3 art. XX din 1900 și cu atestatele despre serviciile lor de până acuma subsemnatului oficiu pretorial până în 7 Ianuarie 1911.

Cunoașterea în vorbire și scris a limbii românești se recere necondiționat. Ziua de alegere se va defige ulterior.

Mercurea la 20 Dec. 1910.

Pentru prim-pretorul cercual:

Dr. Baku,
pretorul cercual.

Dela Librăria arhidiecezană se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „Valtra luminoasă” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare

Octoihul-mare

cu litere cirile.

Prețul cor. 25.—.

In atențiunea bibliotecelor parohiale.

Dela Librăria arhidiecezană se pot procura următoarele cărți cu prețuri reduse:

	în loc de	numai		în loc de	numai
Cosma, Secretul Podgoranului	5 —	3-85	Eliade, Filozofia lui Lafontaine	2 —	1-60
Crasescu, Ovreiul, roman	2 —	1-60	Euripide, Ecuba și Ifigenia în Aulis	1-50	1-20
Culegeri literare	2 —	1-60	Euripide, Ifigenia în Tauria	— 60	— 40
Dalametra, Dicționar macedo-roman	2 —	1-80	Euripide, Ifigenia	3 —	2-80
Dame, Nouveau dictionnaire roumain-français	5 —	3-90	Florantin, Reforma metoadelor	2-50	— 50
Dame, Nouveau dictionnaire français-roumain	5 —	3-90	Fagure, Schițe	2-50	1-95
Dame, Istoria României contemporane	2-50	2-20	Filip, Monografia raselor de găini	2 —	1-70
Demetrescu, Izvoade	1-80	1-50	Fortunatu, Cultura prunului	2 —	1-60
„ Privesți	3-50	2-90	Freytag, Dare și avere, vol. I. 3-50 cu 2-50, vol. II	3 —	2-25
„ Sensitive	1 —	— 75	Gane, Păcate mărturisite	3 —	2-20
Demetriad, Opere dramatice	5-50	5-10	„ Zile trăite	3 —	2-50
Densușianu, Români buni și Români răi	1-50	1 —	„ Pagini răslete	2-50	2-20
Derbluch, Afecțiunile simulate	4-50	2-80	Gabrovanu, Dina și Dana	2 —	1-60
Dimitrescu, Quatrene	1 —	— 80	Georgescu, Albanezii	3 —	2-30
Din scrierile și cuvântările lui I. C. Brătianu	3 —	2 —	Ghica, Scrisori către V. Alexandri	3-50	2-80
Dinescu, Metodă pract. de cusut, croit etc.	4-50	2-30	Ghica, Convorbiri ec. I/II	5 —	4 —
Dușescu-Dușu, Considerațiuni critice asupra poeziei noastre populare	2-50	1-50	„ III	1-50	1-20
Dușescu-Dușu, Jianu	1 —	— 90	Gorun, Alb și negru	3 —	1-80
			„ Câteva versuri	2 —	1-50
			Grama, A magyar nyelv tanítása	4 —	3-20
			Grigoriu, Teatru de familie	5 —	4-40

Piese muzicale de Tib. Brediceanu.

Doine și cântece.

(Voce și piano.)

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărtător.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecut.
Cântec haiducească.
Trageți voi boii
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo.)

CAIETUL I.

Lugojana.
Măzărca.
Ardeleana (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora.
Ardeleana (ca în Banat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca în Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brău II.

CAIETUL III.

Brău III.
Hategana.
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.
Brău IV.

Prețul unui caiet: cor. 4—
fr. 5—

Preludiu și Hora din „Serata etnografică”, pentru piano, ed. II.

Rândunica, vals, pentru piano, ed. II.

Viorele, vals, pentru piano, ed. II.

Nou! — Aurora, vals pentru piano. — Nou!

Prețul a cor. 2—
fr. 2-50

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general:

Librăria arhidiecezană Sibiu (Nagyszeben).